

(...)

'Messire' mag dan een roman zijn, achter in het boek staat wel een 42 pagina's lange wie-is-wie en voorin staat een stamboom van het Britse koningshuis rond Richard III. De geschiedkundige discussie krijgt erg veel ruimte, zodat je soms bijna vergeet dat je een roman aan het lezen bent.

Met name hoofdpersonen George Buc (1562-1622) en de fictieve Jennifer Simpson moeten meer informatie aan de lezer overdragen dan goed is voor een personage.

Toch is deze roman aanvankelijk juist wél uitstekend in balans. Hij begint met een geweldig deel over Thomas More (1478-1538).

De grote jurist en schrijver van 'Utopia' zit in de gevangenis te wachten op zijn executie, omdat hij de paus trouw is gebleven en heeft geweigerd de scheiding van koning Henry VIII te accepteren. Maar dat hij zijn rug recht houdt, schenkt hem nog geen gemoedsrust. Hij denkt met wroeging terug aan alle twijfel en eerzucht in zijn leven en hij vreest dat hij zal moeten branden in het vagevuur.

Launspach schetst zijn zwanenzang in prachtige opmerkingen als: „Hier had hij pas begrepen dat zijn koppigheid en twijfel samengingen. Het was een tweespan dat precies even hard galoppeerde.”

Nog mooiere inzichten volgen, als More bezoek krijgt van een vrouw. Zij brengt hem aantekeningen van zijn vroegere mentor, waarin enkele feiten over Richard III staan die More niet kende. More heeft al eens over Richard III geschreven, maar beseft nu met een schok dat zijn levendige, karikaturale schets op valse informatie is gestoeld. Hij begint te twijfelen aan zijn eigen oprechtheid toen hij het stuk schreef: „Een mens geeft zichzelf redenen, motieven. Onderweg begint ergens, in een kleinigheid, het verraad aan de ziel.”

Een goede advocaat zou Richard eenvoudig kunnen verdedigen, beseft hij. Ieder argument dat Richard vrijpleit, maakt More schuldiger. En er staat voor hem werkelijk iets op het spel: zijn zielenheil. Daardoor grijpen de geschiedkunde en de literatuur in dit eerste deel van het boek zo mooi in elkaar.

(...)